

# NÁVRH ZÁKONA

## o osobnej majetkovej zodpovednosti verejných funkcionárov za škodu spôsobenú štátu a územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o osobnej zodpovednosti funkcionárov)

Technokratická liga, o.z. IČO: 55797466  
Humenné, 2026

### DÔVODOVÁ SPRÁVA

Predkladaný návrh zákona reaguje na dlhodobý stav, v ktorom verejní funkcionári rozhodujú o miliardách eur z verejných zdrojov bez akejkoľvek osobnej majetkovej zodpovednosti za rozhodnutia, ktorými preukázateľne spôsobia škodu štátu, územnej samospráve alebo verejnoprávnej inštitúcii. Platná právna úprava, najmä zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, rieši zodpovednosť štátu voči občanom, nie však zodpovednosť funkcionára voči štátu. Inštitút regresného nároku štátu voči konkrétnemu funkcionárovi síce existuje, no v slovenskej praxi sa takmer neuplatňuje.

Návrh zavádza inštitút osobnej majetkovej zodpovednosti pre verejných funkcionárov od úrovne primátora mesta a člena vlády nahor. Zodpovednosť sa uplatňuje výlučne pri preukázanej hrubej nedbanlivosti alebo úmysle, čím sa zabezpečuje, že funkcionári nebudú demotivovaní rozhodovať z obavy zo zodpovednosti za bežné riziká spojené s výkonom funkcie. Bežná nedbanlivosť sankcionovaná týmto zákonom nie je. Strop zodpovednosti je nastavený proporcionálne k výške spôsobenej škody, kde pri škode do 500 000 eur funkcionár zodpovedá do 50% jej výšky, pri škode nad 500 000 eur do 20% jej výšky, najviac však do absolútnej hranice 1 000 000 eur. Tento model spája

odstrašujúci finančný dopad s reálnou vymáhateľnosťou. zodpovednosť za škody v miliónoch eur by bola v praxi nevymáhateľná a jej zavedenie by viedlo k paralýze rozhodovania.

Škodu vyčísluje Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky na základe podnetu alebo z vlastnej iniciatívy. Žalobu na náhradu škody podáva Úrad vlády Slovenskej republiky alebo, v prípade škody na majetku územnej samosprávy, príslušná obec alebo samosprávny kraj. Spor rieši všeobecný civilný súd, čím sa zabezpečuje nezávislé posúdenie veci mimo politického vplyvu.

# PRVÁ ČASŤ

## Všeobecné ustanovenia

### §1 Predmet úpravy

Tento zákon upravuje:

1. osobnú majetkovú zodpovednosť verejných funkcionárov za škodu spôsobenú štátu, územnej samospráve a verejnoprávnym inštitúciám,
2. podmienky vzniku zodpovednosti a jej rozsah,
3. postup pri vyčíslňovaní spôsobenej škody,
4. postup pri uplatňovaní nároku na náhradu škody a jeho vymáhaní.

### §2 Vymedzenie pojmov

Na účely tohto návrhu zákona sa rozumie:

**Verejným funkcionárom** - osoba vykonávajúca verejnú funkciu uvedenú v § 3 tohto zákona;

**Škodou** - majetková ujma spôsobená štátu, územnej samospráve alebo verejnoprávnej inštitúcii konaním alebo nečinnosťou verejného funkcionára pri výkone funkcie, vyjadriteľná v peniazoch;

**Hrubou nedbanlivosťou** - konanie alebo nečinnosť verejného funkcionára, pri ktorom porušil takú mieru opatrnosti, ktorú možno spravodlivo požadovať od osoby vykonávajúcej príslušnú funkciu, a vedel alebo s ohľadom na rozsah svojich kompetencií a prístupných informácií mohol a mal predvídať vznik škody;

**Úmyslom** - konanie alebo nečinnosť verejného funkcionára, ktorý vedel, že svojím konaním môže spôsobiť škodu, a pre tento prípad bol s jej vznikom uzročený, alebo vznik škody priamo zamýšľal.

### §3 Osobná pôsobnosť zákona

(1) Tento zákon sa vzťahuje na tieto verejné funkcie:

- a) prezident Slovenskej republiky,
- b) člen vlády Slovenskej republiky (predseda vlády, podpredseda vlády, minister),

- c) štátny tajomník ministerstva alebo iného ústredného orgánu štátnej správy,
- d) predseda a podpredseda Národnej rady Slovenskej republiky,
- e) primátor mesta a starosta mestskej časti hlavného mesta Bratislava,
- f) predseda samosprávneho kraja,
- g) vedúci ústredného orgánu štátnej správy, ktorý nie je členom vlády,
- h) štatutárny orgán štátnej príspevkovej organizácie alebo verejnoprávnej inštitúcie zriadenej zákonom,
- i) predseda regulačného úradu, úradu alebo komisie s celoštátnou pôsobnosťou zriadenej zákonom.

(2) Zodpovednosť podľa tohto zákona sa nevzťahuje na hlasovanie poslancov v Národnej rade Slovenskej republiky, v obecnom, mestskom alebo krajskom zastupiteľstve.

# DRUHÁ ČASŤ

## Vznik a rozsah zodpovednosti

### §4 Podmienky vzniku zodpovednosti

- (1) Verejný funkcionár zodpovedá za škodu spôsobenú štátu, územnej samospráve alebo verejnoprávnej inštitúcii, ak boli kumulatívne splnené tieto podmienky:
  - a) verejný funkcionár konal alebo nekonal pri výkone funkcie,
  - b) konaním alebo nečinnosťou vznikla preukázateľná škoda,
  - c) medzi konaním alebo nečinnosťou a vznikom škody existuje priama príčinná súvislosť,
  - d) verejný funkcionár konal hrubou nedbanlivosťou alebo úmyselne.
- (2) Bežná nedbanlivosť, podnikateľské riziko, riziko spojené s výkonom verejnej politiky a iné formy zavinenia nepatriace pod § 2 nezakladajú zodpovednosť podľa tohto zákona.
- (3) Verejný funkcionár nezodpovedá za škodu, ak konal v dobrej viere na základe písomného stanoviska alebo právnej analýzy, ktorej obsah primerane zohľadnil pri svojom rozhodnutí, ak takéto stanovisko nebolo zjavne nesprávne.

### §5 Rozsah náhrady škody

- (1) Verejný funkcionár je povinný uhradiť časť spôsobenej škody v týchto rozsahoch:
  - a. ak výška škody nepresahuje 500 000 eur, povinnosť náhrady je 50% zo spôsobenej škody,
  - b. ak výška škody presahuje 500 000 eur, povinnosť náhrady je 500 000 eur a k tomu 20% zo sumy, o ktorú výška škody presahuje 500 000 eurový limit.
- (2) Maximálna výška náhrady škody podľa odseku 1 nesmie presiahnuť 1 000 000 eur za jeden prípad.
- (3) Ak verejný funkcionár spôsobil viacero samostatných škodových udalostí, povinnosť náhrady sa posudzuje za každú samostatne. Limit podľa odseku 2 sa uplatňuje za každú samostatne posudzovanú udalosť.

- (4) Ak škodu spôsobil viacero verejných funkcionárov spoločne, povinnosť náhrady sa rozdelí podľa ich preukázateľnej účasti na vzniku škody. Ak túto účasť nemožno presne určiť, povinnosť sa rozdelí rovnakým dielom.

## **§6 Premlčacia lehota**

- (1) Nárok na náhradu škody podľa tohto zákona sa premlčuje uplynutím štyroch rokov odo dňa, keď oprávnený orgán o škode a o zodpovednom funkcionárovi nadobudol vedomosť, najneskôr však uplynutím desiatich rokov odo dňa vzniku škody.
- (2) Pri škode spôsobenej úmyselne sa lehoty podľa odseku 1 predlžujú na osem rokov, respektíve osemnásť rokov.

# TRETIA ČASŤ

## Postup pri uplatnení nároku

### §7 Vyčíslenie škody

- (1) Škodu vyčísluje Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (ďalej len NKÚ) na základe podnetu fyzickej alebo právnickej osoby, podnetu iného orgánu verejnej moci alebo z vlastnej iniciatívy.
- (2) NKÚ pri vyčíslení škody vypracuje protokol, ktorý obsahuje opis konania alebo nečinnosti funkcionára, vyčíslenie škody, posúdenie miery zavinenia a navrhovanú výšku náhrady podľa § 5.
- (3) NKÚ doručí protokol verejnému funkcionárovi, ktorý sa k nemu môže vyjadriť do 30 dní. Protokol sa následne doručí Úradu vlády Slovenskej republiky alebo príslušnej obci, mestu alebo samosprávnemu kraju, podľa toho, komu vznikla škoda.

### §8 Uplatnenie nároku

- (1) Žalobu na náhradu škody podáva:
  - a. Úrad vlády Slovenskej republiky, ak ide o škodu spôsobenú štátu alebo verejnoprávnej inštitúcii zriadenej zákonom,
  - b. príslušná obec, mesto alebo samosprávny kraj, ak ide o škodu spôsobenú územnej samospráve.
- (2) Ak povinný orgán podľa odseku 1 do 6 mesiacov od doručenia protokolu NKÚ žalobu nepodá, oprávnenie podať ju prechádza na generálnu prokuratúru, ktorá koná v zastúpení a v záujme štátu alebo územnej samosprávy.
- (3) Spor o náhradu škody rozhoduje všeobecný civilný súd. Konanie sa riadi Civilným sporovým poriadkom.

### §9 Vymáhanie pohľadávky

- (1) Právoplatne priznaná pohľadávka na náhradu škody sa vymáha podľa Exekučného poriadku.
- (2) Pohľadávku nie je možné odpustiť, znížiť ani inak hospodársky znevýhodniť oprávneného. Zákon o správe daní a poplatkov sa neuplatňuje.

# ŠTVRTÁ ČASŤ

## Doplňujúce a záverečné ustanovenia

### §10 Vzťah k iným predpisom

- (1) Týmto zákonom nie sú dotknuté ustanovenia Trestného zákona, najmä trestnoprávna zodpovednosť verejného funkcionára za trestné činy spáchané pri výkone funkcie. Občianskoprávna zodpovednosť podľa tohto zákona je nezávislá od trestnoprávnej zodpovednosti.
- (2) Týmto zákonom nie sú dotknuté ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Inštitút regresného nároku podľa uvedeného zákona sa naďalej uplatňuje voči osobám, ktoré nie sú verejnými funkcionármi podľa § 3 tohto zákona.

### §11 Zákaz prenesenia zodpovednosti

- (1) Záväzok verejného funkcionára vyplývajúci z tohto zákona nemožno prevziať treťou osobou, poistiť ho komerčným poistením ani inak hospodársky preniesť na inú osobu.
- (2) Akákoľvek zmluva alebo dohoda, ktorá by mala za následok prenesenie zodpovednosti podľa odseku 1, je neplatná.

### §12 Prechodné ustanovenia

- (1) Tento zákon sa vzťahuje na škody spôsobené konaním alebo nečinnosťou verejného funkcionára po nadobudnutí účinnosti tohto zákona. Na škody vzniknuté pred týmto dňom sa vzťahuje doterajšia právna úprava.

### §13 Prechodné ustanovenia

- (1) Tento zákon nadobúda účinnosť dňom \_\_.\_\_.\_\_\_\_\_.